

Saaledes som Forslaget her foreligger, forekommer det mig ganske vist, at jeg ikke kan gaa ind paa dets Indhold; for det Første har jeg den Indvending derimod, at det egentlig ikke giver synderlig Udbygning til at slippe for Striden paa Finantsloven om Folkehøjskolerne. Der er f. Ex en saadan Bestemmelse, som den i § 4 om, at Bestemmelse om, hvilke nye Skoler der blive at understøtte, lægges ved Finantsloven. Det er en ganske ny Bestemmelse. Tidligere har den høitærede Minister anerkjendt og nægtet Anerkjendelse af Skolerne, men nu skulde vi her paa Finantsloven drøfte Spørgsmaalet, om vi skulde anerkjende nye Skoler. Sa det forekommer mig, at der her aabnes Udbygning til en hel ny Række Stridigheder om, hvilke Skoler der skulle anerkjendes, det have vi dog været fri for tidligere. Det er i Virkeligheden kun at bane en Udbygning til nye Stridigheder paa Finantsloven. Dernæst er der den Bestemmelse, at naar en Skole har et videregaaende Formaal, eller naar en Skoles Virksomhed og Forhold taler derfor, kan der paa Finantsloven bevilges den et hyderligere Tilskud end det, der er bestemt, ja, der er ogsaa en Afgjørelse, som vi faae ind paa Finantsloven, og den kan aabne Veien til atkurat de samme Stridigheder som vi egentlig skulde se at undgaa, hvis vi skulle have nogen Nytte af Loven. Jeg fremhæver dette blot som Tegning paa, at Loven egentlig ikke er egnet til at rydde Stridspunkterne af Veien; dulmer den noget af dem, saa er der Udbygning til, at den fremkalder flere. Dernæst vil jeg ogsaa sige, at med Hensyn til de Betingelser, der stilles for at opnaa Anerkjendelse kræves der ikke videre, end at en Skole skal være i Virksomhed et helt Aar og være besøgt af mindst 10 Aars elever; der kræves ikke videre. Hvilke Kvalifikationer den Mand skal have, der har oprettet Skolen, altsaa hvilke Kvalifikationer Skolen og dens hele Virksomhed skal have, er der ikke Tale om. Men det forekommer mig dog at være en tarvelig Betingelse for at give en Skole Understøttelse, at den kun skulde have været et helt Aar i Virksomhed og have været besøgt af 10 Aars elever, og naar dette saa har været Tilfældet, og Skolen de tre paa hinanden følgende Aar ikke har haft i Gjennemsnit 10 Aars elever, ophører først Understøttelsen. Altsaa naar

en Mand har været saa heldig i det første Aar at have 10 Elever og maaske i de tre paa hinanden følgende Aar slet ingen, saa ophører først Understøttelsen, naar de tre Aar ere gaaede. Det forekommer mig i Virkeligheden er at stille Forstanderen grumme heldig; han har tre Aar at løbe paa, om han maaske kan faae nogle Elever igjen. Det, der saa skal lægges Vægt paa med Hensyn til Garantien, er Tilsynet med disse Skoler. Derom bestemmes i § 5, at det skal udøves paa samme Maade som hidtil; men jeg vil sige, at dette: „som hidtil“ er efter min Opfattelse ikke tilfredsstillende. Jeg vil paa ingen Maade anke over det Tilsyn, der er ført; jeg tvivler ikke om, at det er saa udmærket, som det kan være, men det, som jeg har lagt Vægt paa, og som jeg ogsaa tror, Landsthinget i sit Forslag til Finantsloven har vedtaget, er, at det skal være et stedligt Tilsyn. Det er ikke nok med det reisende Tilsyn; det kan være høist nødvendigt, for at Ministeriet kan have en samlet Overblik, det kan forjaaviddt være udmærket og udrette Alt, hvad det bør, og jeg tvivler ikke om, at det har gjort det, men der er noget Andet, der maa til, og det er det stedlige Tilsyn. Først naar dette foreligger, tror jeg, man har den Garanti, der kan faaes, og som paa den anden Side ogsaa maa have, naar der skal være Tale om at give Statsstilskud til Skoler, med Hensyn til hvilke Betingelserne sættes ned til et saadant Lavmaal for Anerkjendelse, som Tilfældet er her. Naar nu Landbohøjskolen, hvis jeg ikke feiler, har et Tilsynsraad eller lignende, hvorfor skulde da Folkehøjskolerne ikke have et lignende, saaledes at Mænd paa Stedet, som have Velighed til stadig at følge Skolen, skulle udøve Kontrol med den. Paa saadanne Steder veed man mange Ting; der ser, hører, erfarer og faar man et ganske andet Indtryk af hele Virksomheden paa Skolen end den Tilsynsmand, som engang imellem kommer. Selv om det reisende Tilsyn er nok saa udmærket, kan det dog ikke faae det Indtryk, som det stedlige Tilsyn. Jeg tror derfor, at naar vi skulle til den endelige Ordning, maatte vi ogsaa regulere med Hensyn til Tilsynet. Selvfølgelig gaar jeg ud fra, at dette kan ske, uden at der lægges Skolen Hindring i Veien, men at der tværtimod gives den Velighed til at virke